

Kuidas valida uurimistööle metoodikat? Näpunäited metoodika valikuks ning rakendamiseks

Koolide uurimis- ja loovtööde koordinaatorite
koostöövõrgustiku seminar

Kairi Kasearu

11.04.2023

Empiirilise sotsioloogia
professor

Valikõppeaine „Uurimistöö alused“

2.1.1. Kursuse õpitulemused ja õppesisu

Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) tunneb teadusliku uurimistöö koostamise põhimõtteid;
- 2) **sõnastab uurimisprobleemi, uuringu eesmärgi, uurimisküsimuse(d) ja vajaduse korral hüpoteesi(d) ning kavandab iseseisvalt uurimistöö;**
- 3) **teab peamisi andmete kogumise meetodeid;**
- 4) **katsetab erinevate uurimisküsimuste käsitlemiseks sobilikke andmete kogumise meetodeid ja tunneb põhjalikumalt vähemalt ühte meetodit;**
- 5) leiab, kasutab ja tõlgendab kriitiliselt uurimistööks vajalikke allikaid ning analüüsib allikate asjakohasust;
- 6) **kasutab eri tüüpi andmete töötlemiseks ja analüüsimiseks sobilikke kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid meetodeid ning esitab andmeid sobival kujul;**
- 7) tunneb uurimistöö läbiviimiseks vajalikke ohutusnõudeid ja eetikanorme;
- 8) tunneb kooli uurimistöode koostamise juhendis määratletud uurimistöö vormistamise ja viitamise nõudeid;
- 9) tunneb akadeemilise kirjutamise eripära ning väljendab oma seisukohti argumenteeritult ja allikatele viidates;
- 10) arutleb oma töö teemal ning kaitseb oma töö tulemusi nii suuliselt kui kirjalikult;
- 11) annab konstruktiivset tagasisidet ning võtab teistelt saadud tagasisidet arvesse;
- 12) retsenseerib uurimistööd;
- 13) teab oma tugevusi ja parenduskohti uurijana

Õpitulemus: „oskab sõnastada uurimisprobleemi, uurimistöö eesmärgi (eesmärke), uurimisküsimust (uurimusküsimusi), vajadusel hüpoteesi (hüpoteese) ning on valmis iseseisvalt kavandama uurimistööd“

METOODIKA

Metoodika ehk tegutsemisviis

Protsessi mõtestamine läbi osadeks jaotamise, püstitame osadele eesmärgid ning paneme paika meetodid eesmärkide saavutamiseks.

Metoodika kui õpetus ja arusaam meetoditest ja nende kasutamisevõimalustest.

Meetod on vahend, tehnika või operatsioonaalne protseduur, mis sisaldab aja jooksul tekkinud, kumuleeritud ja objektiviseeritud vormis lahendusi (Gobo, 2008: 18–22)

Informatsiooni kogumise või konstrueerimise tehnikad, saadud info ja andmete analüüsimise tehnikad.

OLULISED MÕISTED

TEEMA – uuritava nähtuse ja taotletava teadmise üldmääratlus

UURIMISPROBLEEM – küsimus, mis tekib siis, kui me ei suuda mõista ja seletada kogetavat nähtust ega prognoosida selle edasist käitumist.

UURIMUSE EESMÄRK – uus teadmine/ uurimisprobleemi lahendus (mitte tegevus!).

UURIMISKÜSIMUS – uurimisprobleemi (teadmiste lõnga) kitsendus, selle lahutamine väiksemateks ja selgepiirilisteks osadeks.

UURIMISÜLESANNE – tegevus, mida eesmärgi saavutamiseks/ probleemi lahendamiseks/ uurimisküsimustele vastamiseks tuleb teha.

ERINEVAD LÄHENEMISED

Šimpans ja orangutang – väike kaheksanurkne puust klots ja erinevate kujudega augud. Saavad midagi head, kui suudavad ülesande täita.

Šimpans – proovis, katsus, nuusutas igat detaili, proovis paigutada kõikidesse aukudesse

Orangutang – istus maha, vaatas kaugelt ning lõpuks aetas klotsi õigesse auku

INDUKTSIOON JA DEDUKTSIOON

Induktsioon – vaatlustel põhinev üldistuse / seaduspära loomise protsess.
Eraldiseisvatele faktidele tuginev üldistuste tegemine

- Esmane induktsioon – katse leida seaduspärasusi vaadeldava / uuritava asja / indiviidi käitumises. Otsime üldistust
- Teisene induktsioon – katse kaasata esmase induktsiooni tulemused seletavasse teooriasse, mis kataks laiemat uurimisvaldkonda

Deduktsioon – põhjendamine üldiselt üksikule, järeldame midagi olemasolevale teadmisele tuginedes

Sherlock Holmes: *Elementary, my dear Watson!*

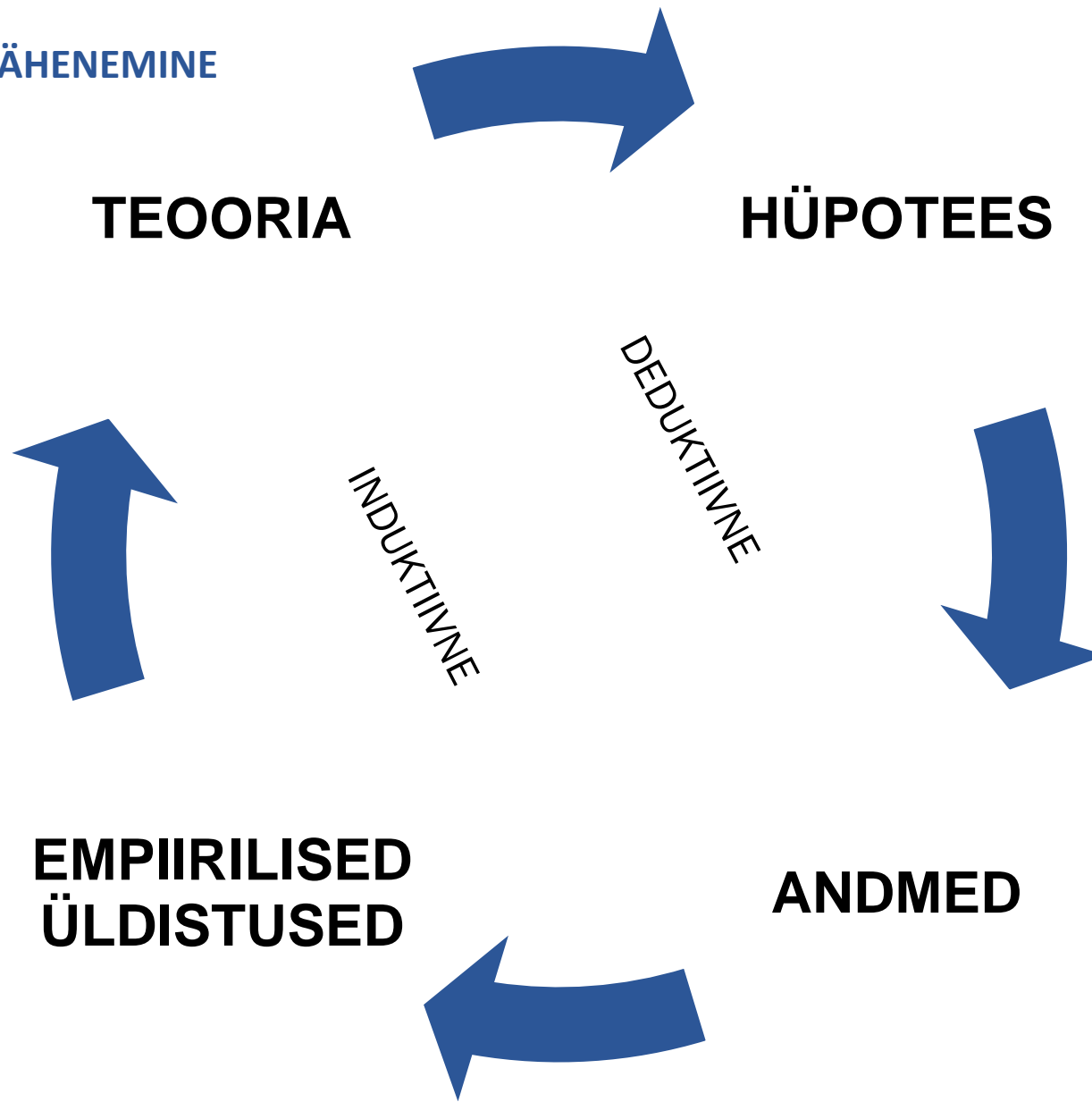
Deduktiivne argument: Kõik inimesed on surelikud, X on inimene, X on surelik

Induktsioon ja deduktsioon ei ole vastanduvad, vaid pigem erinevad lähenemised

ABDUKTSIOON

- Abduktsioon – Charles Peirce. Abduktsioon on protsess, kus andmed ja teooria on korruga tähelepanu all.
- Abduktsioon lähtub eeldusest, et teooriast tulenevas ja andmetest tulenevas seletuses on alati puudujääke, nõrku kohti. Seega tuleb pidevalt liikuda andmete ja teooria vahel, et saada võimalikult palju seletusi. Kõrvalseisvate teooriate sidumine andmetega, st lähtud alguses ühest teooriast, kuid jõuad teisteni → andmete nägemine uues valguses.
- LAENAMINE teistest teooriatest, distsipliinidest uue teoreetilise seletuse leidmiseks (Klein 2005).
- Kui induktsioon ja deduktsioon lähtuvad mehhaanilisest suhtest teooria ja andmete vahel, siis abduktsioon on protsess / mäng (märksõnad: kujutlus, metafoor, analoogia).
- Hetkel parima seletuse otsimine

KLASSIKALINE TEADUSLIK LÄHENEMINE

Uurimuse ring (Engel ja Schutt 2005: 41)

KUIDAS RAKENDADA?

I faas: Uurimisteema selgitamine (deduktiivne algus)

Uurimus algab otsusest, millist teemat ma tahan uurida, millised on küsimused?

Peame asetama oma uurimuse laiemasse raami

Määratlemaks, mida me tahame teada, me peame hindama, mis on juba teada antud valdkonnas

„gap in the research literature“

Olemasolevate teooriate ja uurimuste kaardistamine

II faas: Küsimuste sõnastamine (induktiivne uurimine)

• Andmete kogumise / analüüsimise käigus fookuse täpsustamine, uute uurimisküsimuste / hüpoteeside sõnastamine

• Nt: kvalitatiivsete intervjuude puhul: üldised küsimused, intervjuude käigus uute küsimuste lisandumine, uus kava

III faas: Uurimine, analüüs, interpretatsioon ja seletuste otsimine (induktsioon-deduktsioon-abduktsioon)

• Kolme lähenemise dünaamiline protsess, eriti kvalitatiivse uurimuse puhul:

- Induktiivsed küsimused – info vastajatelt / esmatulemused
- Võrdleme tulemusi (nt erinevad intervjuud, erinevad uuringud) – üritame induktiivselt teha üldistusi / järeldusi
- Ilmnevad mustrid, teatavad seaduspärasused – interpretatsioon, selgitused
- Uute võimalike seletuste pakkumine (abduktsioon)
- Üldisemad seletused, liigume uuesti andmete juurde (deduktsioon)

IV faas: Lõplik analüüs ja järelduste tegemine (induktsioon-deduktsioon-abduktsioon)

Üldisem seletus / teooria, verifitseerimine ja deduktsiooni uuesti rakendamine

Parima seletuse otsimine, sh sarnaste protsesside ja praktikate uurimine

UURIMISTÖÖ PROTSESS

Metoodika → kuidas/ millisel viisil küsimusele vastata?

TEEMA/
UURIMISPROBLEEM

HUVI! Mida ma tahan
saada teada?

TÖÖ EESMÄRK
HÜPOTEESID/
UURIMISKÜSIMUSED

Fookus paika!

KUIDAS MA SAAN
VASTATA ehk
MILLISEID ANDMEID
ON VAJA?
ANDMEKOGUMISE
MEETODI VALIMINE

Minu ressursid!

KUIDAS MA
ANDMEID
ANALÜÜSIN?
ANALÜÜSISKEEM
ANALÜÜSIMEETODID

Kui hästi läheb
kokku eelnevaga?

TEEMA → UURIMISPROBLEEM →
EESMÄRK

- Uurimistöö täpse teema ja uuringufookuse määratlemine on kõige olulisem etapp uurimistööst.
- Teema- ja probleemipüstitus määrab ära, mida töös teha tuleb. Teemast ja probleemist lähtuvalt on kõigis uurimistöö etappides võimalik hinnata, mis on töö teema ja probleemiga seotud ning mis mitte.

- Õpilase vs juhendaja vaade
 - Õpilane valib oma teema – huvi olemasolu
 - Juhendaja pakub teema
 - Teema täpsustamine – õpilase/juhendaja huvide poole liikumine
 - NT: Kiirtoit
 - Toitumisharjumused ja praktikad
 - Kiirtoidu tähendus ja kuvand noorte seas
 - Kiirtoidukohtade populaarsus noorte hulgas asulas X
 - Kiirtoit meedias
 - jne

Teemast uurimisprobleemi sõnastamine – mida ma tahan teada ja miks ma tahan seda teada?

OSKUSTE OMANDAMINE vs TEADMISLÜNGA TÄITMINE

- Kui suurt teadmiste lünka me otsime? Mis on uuenduslik?
 - Faktoloogiline, metodoloogiline, teoreetiline lünk
- Oskus/võimed lünka adekvaatselt tõestatud sisuga täita

EESMÄRGI SÕNASTAMINE: mida ja keda uurin?

UURIMISKÜSIMUSED

Uurimisküsimused on uurimuse metodoloogiline lähtealus, millest tulenevad uurimisülesanded ja analüüsiskeem

Uurimisküsimused on kõige kriitilisem osa uurimistööst, mis määrab ära kogu uurimise protsessi, argumentatsiooni suuna.

Halvasti püstitatud uurimisküsimus muudab kaheldavaks kogu uurimuse, sõltumata sellest, kui hästi ülejäänud uurimus tehtud on.

UURIMISKÜSIMUSED PEAVAD ...

... sisaldama küsimust (ja lõppema küsimärgiga)

... olema seotud reaalse probleemiga ja huvi äratavad (praeguse sotsiaalse olukorraga seotud, sõnastatud paradoksina, teistest/ varasematest küsimusepüstitustest selgelt eristuvad)

... olema olulised ja uudsed (lünki täitvad, erinevaid teadmisi ühendavad/ sünteesivad)

... olema selgelt sõnastatud (võimalikult lühikesed, kontseptsioonipõhised, slängivabad, mitte liiga üldised ega ka liiga konkreetsed)

... olema vastatavad/ uuritavad/ analüüsitavad

UURIMISKÜSIMUSTE TÜÜBID

Kirjeldavad (Kes, mis, kus, mida, kuna) vs **seletavad** (kuidas, miks)

Põhiküsimused vs alaküsimused (küsimuste/ uurimisprobleemide hierarhia)

Eesmärgist lähtuvad:

- ▶ tulemuse prognoosimine: *Kuidas muutub kalasaak (tuginedes Eesti veekogude praegusele olukorrale ja prognoositavatele keskkonnamuutustele)?*
- ▶ põhjuste või tagajärgede selgitamine: *Miks marjasaak on vähenenud?*
- ▶ kritiseerimine/ hindamine: *Miks ei ole meede X andnud soovitud tulemusi?*
- ▶ kirjeldamine: *Millised on maaelanike toitumisharjumised?*
- ▶ "hea praktika" väljaselgitamine: *Miks organisatsioon X on edukam kui Y?"*

UURIMISKÜSIMUSTE HINDAMISE KÜSIMUSTIK

Kas see uurimisküsimus võiks ka teistele huvi pakkuda?

Kas püstitatud uurimisküsimus seostub mingi (reaalse) probleemi lahendamisega?

Kas püstitatud uurimisküsimus on liiga kitsas, liiga lai või OK?

Kas see probleem on üldse uuritav/ analüüsitav...?

- ▶ ... arvestades uuringu läbiviimiseks ettenähtud aega?
- ▶ ... arvestades muid olemasolevaid ressursse?

TÜÜPVEAD UURIMISKÜSIMUSTE FORMULEERIMISEL

Üks uurimisküsimus sisaldab mitut erinevat küsimust

- ▶ *Millised on levinumad taimehaigused ning kuidas suurendada piimatoodangut?*

Uurimisküsimus lähtub põhjendamatust/ ebaõigest eeldusest

- ▶ *Millises vanuses jõuavad poisid õpitulemustes tüdrukutele järele?*

Uurimisküsimus sisaldab põhjendamatut vastandamist (kas see või teine)

- ▶ *Kas infotöötajate palk sõltub haridustasemest või elukohast?*

Küsimus on liiga lai/ liiga üldine/ mittevastatav

- ▶ *Millised on kliimamuutustest tulenevad mõjud Eesti (põllu)majandusele*

Küsimusepüstitus on mõttetu

- ▶ *Miks vähese digipädevusega inimesed ei kasuta kõrgtehnoloogilisi nutiseadmeid?*

Küsimusepüstitus on ettekirjutav

- ▶ *Millised on õpetajate madala heaolutaseme põhjused?*

NÄPUHARJUTUS

Millised võiksid olla uurimisküsimused uurimuses, mille teemaks on „Tasuline kõrgharidus“

Sõnastage 3-5 uurimisküsimust

Põhjendage, miks need küsimused on olulised ja sobivad

HÜPOTEESID

Hüpotees – oletus/väide, mis põhineb teoreetilisel ja/või kogemuslikul teadmisel.

Hüpoteesi empiiriline testimine ehk andmepõhine vastus andmine.

Miks? Põhjused-tagajärg

Hüpoteeside sõnastamine:

KUI...SIIS põhimõte “Kui sõltumatu tunnus suureneb(väheneb), siis sõltuv tunnus suureneb(väheneb)”

Seoses suund: positiivne vs negatiivne

Sõltumatu tunnus on kategooriaalne, siis üks sõltumatu tunnuse kategooria on seotud sõltuva tunnusega.

Tõenäosusliku valimi küsimus

Hea hüpotees: on sisukas, ei ole enesest mõistetav, on andmepõhiselt operatsionaliseeritav

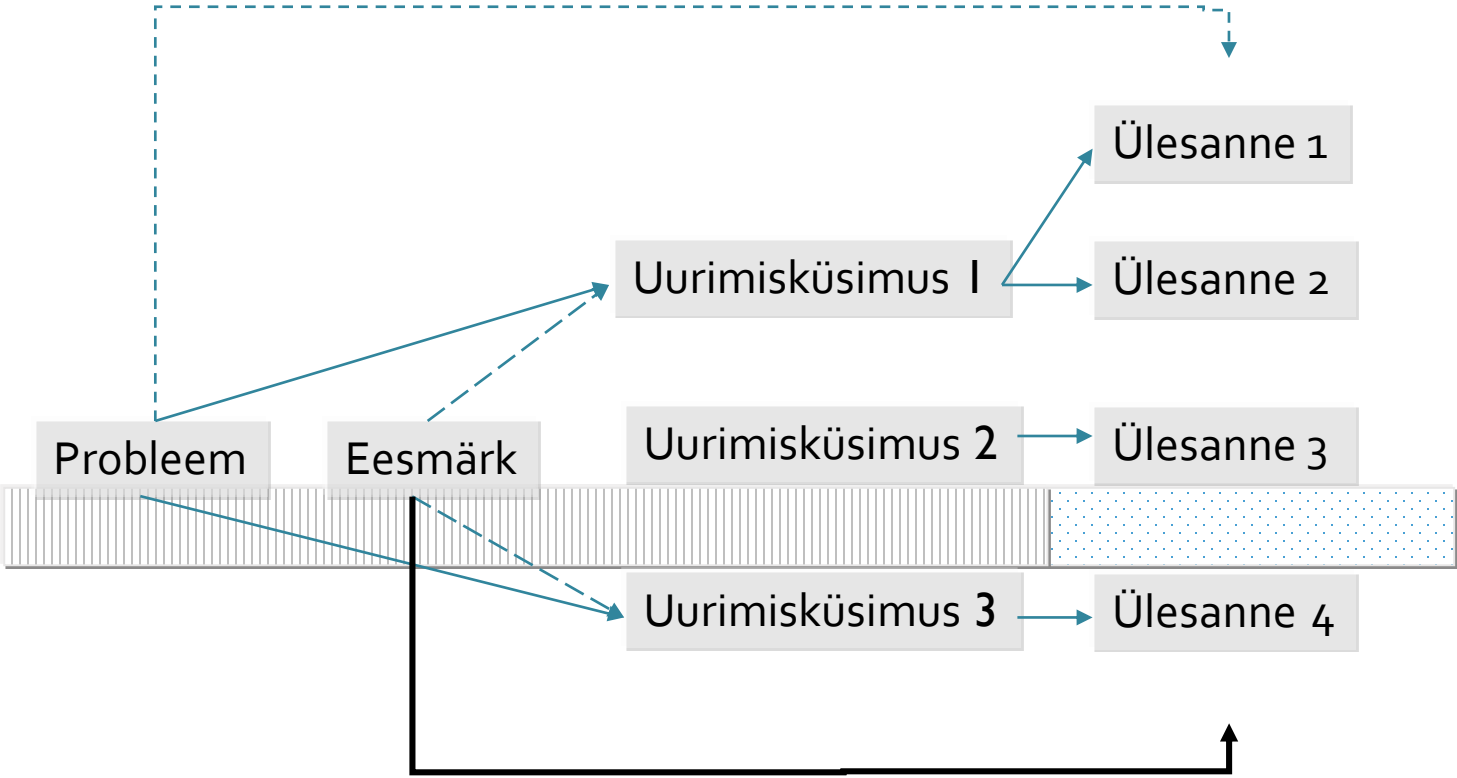
UURIMISKÜSIMUSED → Kvalitatiivne ja kvantitatiivne lähenemisviis

HÜPOTEESID → Kvantitatiivne lähenemisviis

MILLINE ON HEA HÜPOTEES?

- ▶ Mida kõrgem on haridustase, seda suurem on tolerantsus alternatiivsete elustiilide osas.
- ▶ Sotsialiseerimine lapsepõlves omab olulist mõju täiskasvanu hoiakutele soorollide osas.
- ▶ Naisüliõpilasi on rohkem kui meesüliõpilasi.
- ▶ Religioossus on võrdne kirikukülastamise ja palvetamise sagedusega.
- ▶ Tegevus põhineb tajutud kuludel ja tuludel

UURIMISTÖÖ METODOLOOGILINE STRUKTUUR

MEETODIVALIK

ANALÜÜSISKEEM

Aluseks positivism
Objektiivsuse taotlemine

Seotud loodusteadusest tulnud uurijate siirdega
sotsiaalteadustesse

Uurijatelt eeldatakse hoiakute neutraalsust

Eesmärgiks (ranges variandis) *avastada "ainsat tõde" uuritava objekti kohta*

Domineerivateks elementideks on objektiivsus, üldistatavus, valiidsus ja reliaabsus.

- Andmekogumismeetodid on struktureeritud ja standardiseeritud, uurija ei tohi mõjutada respondentide vastuseid (reaalsust).

KVALITATIIVNE LÄHENEMINE

Aluseks konstruktivistlik paradigma:

Teadmine sõltub sotsiaalsest taustast ja on aktiivse loometöö tulemus, mitte varem olemasoleva ja valmis reaalsuse avastamine

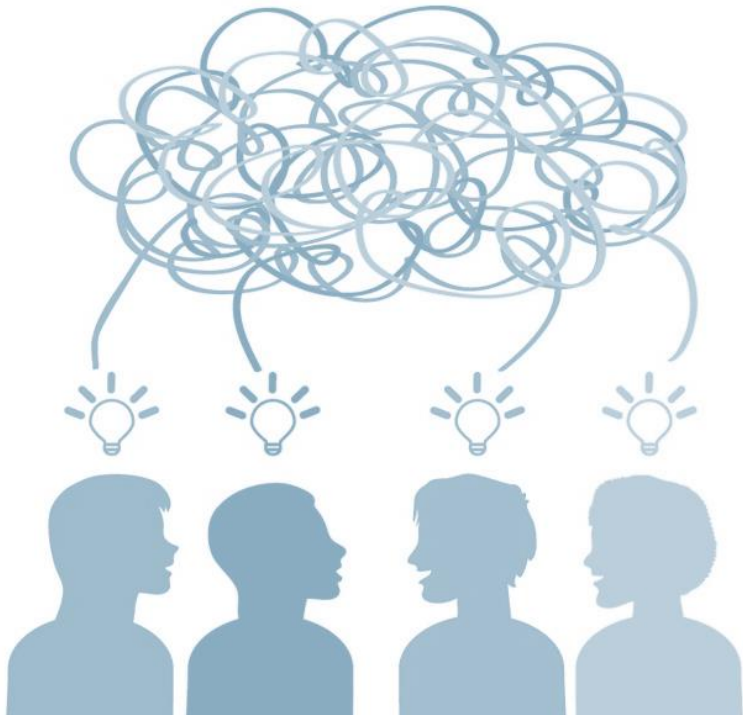
Objekti tunnetamine toimub keele vahendusel interaktsioonide käigus

On kollektiivselt loodud (konstrueeritud) ja subjektiivselt tõlgendatud tähendused, mis kõik koos kujundavad reaalsust.

Pole ühte tõe, vaid on võimalik rääkida erinevatest subjektiivsetest seisukohtadest, tõdedest → arvamuste mõistmine, tähenduste andmine ja interpreteerimine

Seostub humanitaarteaduse taustaga uurijate tulekuga sotsiaalteadustesse

Andmekogumismeetodid on paindlikud, struktureerimata, avatud küsimused.

MILLINE LÄHENEMISVIIS?

KVANT

Mõõtmine, prognoosimine

Kui palju esineb?

Standardiseeritud mõõtmisvahend

Valimi suurus

Võrdlemine

Üldistatavad

KVAL

Nähtuste kirjeldamiseks, seletamiseks
Missugune? Miks?

Tulemused ei ole mõõdetavad

Väike valim

Ei ole võrreldavad

Ei ole üldistatavad

ANDMETE KOGUMISE KONTEKST

- (1) inimeste uurimine loomulikus sotsiaalses keskkonnas, nt perekonnas toimuva interaktsiooni uurimiseks on vaja viibida selle perekonna juures nende tavapärasel keskkonnas ehk kodus; religioosseid rituaale kirikus, palvemajas jne.
- (2) pooleldi loomulikus sotsiaalses keskkonnas, st inimeste käest küsitakse nt perekonna rituaalide kohta, st ei jälgita neid rituaale otseselt;
 - ▶ Küsimustik on ettevalmistatud kirjalike küsimuste kogum, mille eesmärk on info kogumine standardiseeritud küsimuste esitamise kaudu
- (3) Loodud keskkond, nt eksperimendid; uuringud, kus kasutatakse simulatsiooni; fookusgrupi intervjuud;
- (4) Sotsiaalsed artefaktid – ehk inimeste poolt jäetud jälgede uurimine, nt dokumendid, Facebooki konto, toimetulekutoetuse väljamaksed, firma majandusnäitajad, palgaandmed jne

MILLINE ANDMEKOGUMISMEETOD?

Andmed - edastamiseks ja töötlemiseks sobivalt (enamasti arvude või tekstina) esitatud faktid.

KVANT

Eksperiment

Ankeetküsitluse küsimused → tunnused

Vaatlus (standardiseeritud),
mõõtmistulemused

Isetekkelised andmed – nt veebilehe
külastuste arv

Dokumentide analüüs

KVAL

Intervjuu – struktureeritud,
poolstruktureeritud, struktureerimata

Individuaal

Rühmaintervjuu/fookusgrupid

Vaatlus – etnograafia

Dokumentide analüüs, sh (sotsiaal)meedia

Fotod/videod

MILLINE ANALÜÜSIMEETOD?

KVANTITATIIVNE ANALÜÜS

statistiline analüüs

KVALITATIIVNE ANALÜÜS

tekstianalüüs

KVANT

uute tunnuste moodustamise reeglid
rakendatud statistikapakett,
kasutatud mudelid
laiema uurimuse puhul, millised osad
ankeedist/tunnustest

KVAL

lindistamine
transkribeerimine
milline analüüsimeetod – sisuanalüüs, narratiivide
analüüs jne
kuidas – kodeerimine, kategooriad

Andmeanalüüs - KVANT

KIRJELDAV ANALÜÜS

- ▶ Ühe- ja kahemõõtmelised sagedusjaotused
- ▶ Korrelatsioon
- ▶ Keskmissed

Tüpoloogiate loomine: klasteranalüüs, faktoranalüüs

PÕHJUS/SELETAV ANALÜÜS

- ▶ Regressioon
- ▶ Mitmetasandiline analüüs

Andmeanalüüs - KVAL

Sisuanalüüs või temaatiline analüüs

Põhistatud teooria (Grounded Theory)

Etnograafia

Kvalitatiivne juhtumiuurimus

Narratiivuurimus (biograafia uurimus)

Fenomenoloogiline/etnometodoloogiline uurimus
(diskursusanalüüs, vestluste analüüs)

Keda peaks uurima ja millist meetodit peaks kasutama järgmistes situatsioonides?

- ▶ Millised on eesti.ee portaali kasutajate ootused?
- ▶ Kuidas mõjutab tasulise õppe taastamine kõrghariduse kvaliteeti?
- ▶ Kas hoolekandeteenuseid peaks finantseerima riigi- või kohalikust eelarvest?
- ▶ Kuidas on võimalik uusimmigrante paremini tööturul rakendada?
- ▶ Kes võitsid ja kes kaotasid II pensionisamba kaotamisest?
- ▶ Millised on välismaale tööle siirdunud noorte olulisemad probleemid?
- ▶ Kas Eesti peaks laiendama või piirama kolmandate riikide kodanike töövõimalusi?
- ▶ Kuidas motiveerida inimesi prügi sorteerima?

PRIMAAR- JA SEKUNDAARANDMED

Andmed - edastamiseks ja töötlemiseks sobivalt (enamasti arvude või tekstina) esitatud faktid

- Primaarandmed - uurija poolt läbiviidava uurimuse eesmärgist lähtuvalt kogutud andmed
- Sekundaarandmed – varasemate uurimuste käigus või mingitel muudel eesmärkidel (nt avaliku sektori vajadustest lähtuvalt) kogutud andmed
- Sekundaarinfo – koondatud ja süstematiseeritud sekundaarandmed

SEKUNDAARINFO ALLIKAD

Raamatukogud (sh digitaalsed)

Riiklik statistika (andmebaasid, väljaanded jne)

Teised riiklikud dokumendid (seadused, aruanded jne)

Ettevõtete ja organisatsioonide dokumentatsioon (nii elektrooniline kui mitteelektrooniline)

Arhiivid (sh andmearhiivid)

Elektroonilised publikatsioonid, sh blogid

Sotsiaalmeedia ja elektrooniliste diskussioonide materjalid (foorumid, postiloendid)

Interneti kaudu kättesaadavad muud inforessursid (andmebaasid, ressursside temaatilised kataloogid jne)

SEKUNDAARINFO EELISED JA PUUDUSED

Info saamise kiirus

Odavus (sageli ka siis, kui hangitavad andmed tasulised)

Võimalus koondada, vastandada ja hinnata eri uurimuste resultate

Võimalus kitsendada primaaruuringu valdkonda

On sobivaks baasiks uue uuringu läbiviimisel

Info on kogutud mingist eesmärgist lähtuvalt, mis ei pruugi meie eesmärkidega (täpselt) kattuda

Kasutatud on definitsioone, skaalasisid jne, mis ei pruugi sobida meie lähenemisega

Andmed agregeeritud (koondatud) kujul, nendest ei saa kätte seda, mida vajame

Andmed reeglina vanad

OBJEKTIVNE MÕÕTMINE VS SUBJEKTIVNE TÕLGENDUS

Teadmine ei seisne ainult andmetes. Teadmine saadakse andmete analüüsimise ja tulemuste tõlgenduse teel

- Tõlgendamine lähtub:
 - Teoriast
 - Uurimisprobleemist
 - Eesmärgist
 - Kogemustest
 - Hoiakutest
- Andmekogumine/ mõõtmine ja statistiline analüüs võivad olla „objektiivsed“, kuid tõlgendus/ järeldus mitte

KUIDAS VALIDA UURIMISTÖÖ MEETOD ÕPILASTÖÖDES?

UURIMISTÖÖ

MEETODID KUI TÖÖRIISTAKAST

- Tööriista sobivus ehk funktsionaalsus
- Tööriista kasutusoskus
- Tööriista kasutuse õppimise olulisus

© CanStockPhoto.com - csp21645877

ANKEETKÜSITLUS ÕPILASTÖÖDES

ANALÜÜSISKEEM ALUSEKS! Mida on mul vaja teada ehk milliseid andmeid oma uurimisküsimustele vastamiseks.

KÜSITLUS → küsimus → tunnus → kvantitatiivne analüüs

→ Kinnised ja avatud küsimused

→ Vastuse variandid ja skaalad

→ Avatud küsimused: võrreldavuse ja informatsiooni piisavuse küsimus

→ Vastajate arv, % kui võimendaja

→ Ankeet on lõplik!

INTERVJUU ÕPILASTÖÖDES

Uurimisküsimused ja intervjuu kava

→ Intervjuu kava jooksev täiendamine

Intervjueerimise oskus

Kvalitatiivne sisuanalüüs

<https://samm.ut.ee/kvalitatiivne-sisuanalyys>

OHUD: INTERVJUU LÄBIVIIMISE HIRM

KVALITEETSE ANALÜÜSI KEERUKUS

HALVAD NÄITED!

Küsimused ja skaalad peavad olema koostatud nii, et need mõõdavad kindlalt mingi nähtuse toimumist või probleemi esinemist.

Allpool on mõned küsimused kooli- või ühiskonnareeglite rikkumise kohta. Vasta palun, kas Sa oled teinud midagi sellist?

	<i>Mitte kunagi</i>	<i>Minu vanus esimese korra ajal</i>	<i>Mitu korda viimase 12 kuu jooksul</i>
<i>.toime pannud murdvarguse (st varastanud midagi kuhugi sisse tungides või lõhkudes)</i>	☐	☐ ☐	☐ ☐
<i>.pakkunud seksuaalteenuseid raha eest</i>	☐	☐ ☐	☐ ☐
<i>.tundidest, koolist põhjuseta puudunud</i>	☐	☐ ☐	☐ ☐

HALVAD NÄITED!

53 Kui sageli juhtub, et Sind kodus ...

	Peaaegu iga päev	Umbes kord nädalas	Kord kuus või harvem	Mitte kunagi
A. Näpistatakse või hammustatakse	1	2	3	4

47. Kas Sa oled kunagi pakkunud raha eest seksuaalteenuseid või kas Sa kujutaksid ette ennast seda tegemas?

1 Jah

2 Ei

HALVAD NÄITED!

Minevikku puudutavate küsimuste puhul peab arvestama sellega, et inimesed võivad detailides eksida. Samas ei pruugi kõik detailid olla üldse olulised.

E20. Millal Te lahusite viimasest töökohast? (EA09 – B30)

|_|_|_|_| aastal |_|_| kuul 98. *ei oska öelda* 99. *keeldus vastamast*

E21. Kui kaua Te töotasite viimasel põhitöökohal enne sealt lahkumist? (EA09 – B31)

|_|_|_| aastat |_|_| kuud 98. *ei oska öelda* 99. *keeldus vastamast*

ERINEVAD VÕIMALUSED

Sagedusskaalad

43 Kui tihti tarbitakse Sinu kodus
alkohoolseid jooke?

- 1 Sageli
- 2 Mõnikord
- 3 Mitte kunagi
- VÕI
- 1 Peaaegu iga päev
- 2 Kord-paar nädalas
- 3 Kord-paar kuus
- 4 Harvemini kui kord kuus
- 5 Mitte kunagi

3 Kui sageli Sa oled joonud alkoholi
viimase 12 kuu jooksul?

- 1 0-4 korda
- 2 5-10 korda
- 3 Umbes kord kuus
- 4 2-3 korda kuus
- 5 Umbes kord nädalas
- 6 2-4 korda nädalas
- 7 Peaaegu iga päev

TÄNAN KUULAMAST!

e-mailil: kairi.kasearu@ut.ee

